

The image shows the exterior of a building with a light-colored, textured facade. Large, blue, three-dimensional letters spelling 'VARASTOKIRJASTO' are mounted on the wall. To the left, there is a large window with a grid pattern. In the foreground, there are green trees and bushes with white flowers. The sky is clear and blue.

VARASTOKIRJASTO

Varastokirjasto - ei varasto vaan kirjasto

STKS:n seminaari

20.1.2011

Taustaa

- Varastokirjasto perustettiin Kuopioon 1989 helpottamaan yliopistokirjastojen tilaongelmia (-> useita komiteanmietintöjä tilaongelmista yo-kirjastoissa 1980-luvulla)
- Suomi on ensimmäinen maa, joka on toteuttanut erityyppisten - tieteellisten ja yleisten kirjastojen - yhteisen varastokirjaston.

"Painetun aineiston säilyttäminen on osa kansallista kokoelmapolitiikkaa."

Organisaatio

- Varastokirjasto on suoraan opetus- ja kulttuuriministeriön alainen kirjasto. Hallinnollisesti kirjasto kuuluu ministeriön tiedepolitiikan yksikön alaisuuteen.
- Kirjaston toimintaa ohjaa opetusministeriön asettama johtokunta, jonka toimikausi kestää kolme vuotta. Johtokunta koostuu eri kirjastosektoreiden edustajista. Erikoiskirjastot: Janne Ranta (YLE)
- Kirjastonjohtaja + muu henkilöstö (19 htv vuonna 2011)

Toiminta-ajatus

- Vähentää kirjastojen tilantarvetta ottamalla vastaan aineistoa tieteellisistä ja yleisistä kirjastoista sekä yritysten tietopalveluista
- Asettaa hankittu aineisto tutkijoiden ja muiden tiedontarvitsijoiden käyttöön

”Varastokirjasto täydentää Kansalliskirjaston palveluita kansallisen tietohuollon kentässä.”

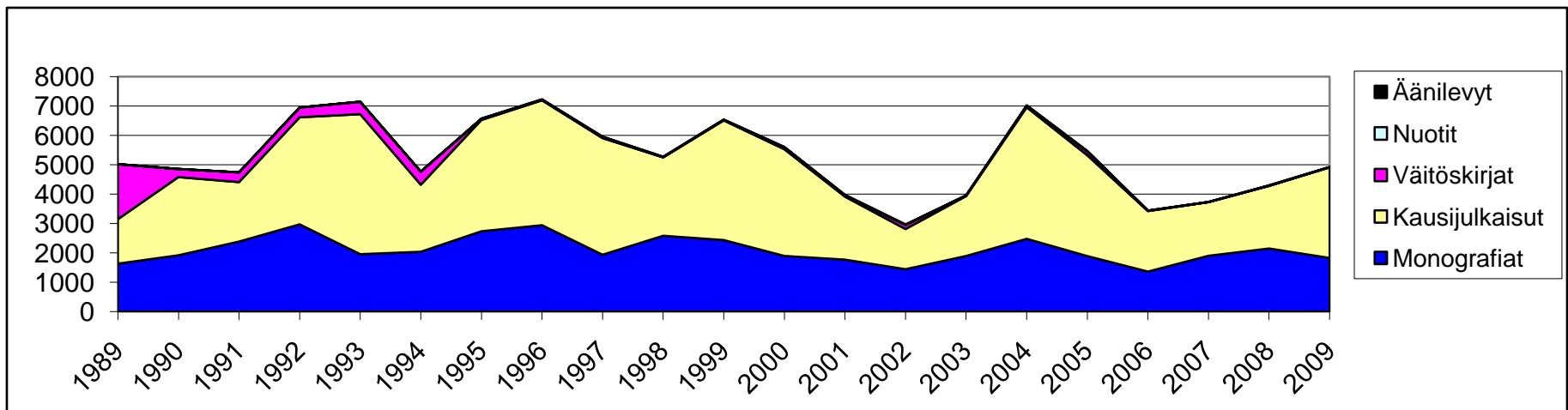
Aineiston siirrot

- Varastokirjasto ottaa vastaan aineistoa kaikista Suomen kirjastoista ja tietopalvelulaitoksista. 2010: 114 700 hyllymetriä
- Tarvittaessa Varastokirjasto maksaa siirrettävän aineiston rahdin

Siirrot

- Vuonna 2010 Varastokirjastoon toimitti aineistoa 185 kirjastoa tai tietopalvelua.
- Kirjastoista oli yliopistoissa toimivia kirjastoyksiköitä 21, ammattikorkeakouluissa toimivia 22, erikoiskirjastoja 75 ja yleisiä kirjastoja 62.

Siirrot vuonna 2010

-Erikoiskirjastot 1271 hm

- monografiat 330 hm

- jatkuvat julkaisut 934 hm

- 75 erikoiskirjastoa

- yo-kirjastot 1920 hm

- monografiat 955 hm

- jatkuvat julkaisut 963

- 21 yo-kirjastoa

- Tilasäästöt koko toiminnan aikana: 26 500 m²

Kokoelmat

- Aineistoa on hyllyissä n. 70 500 hyllymetriä
 - 3 000 hm/v = 12 hm /pv.
- Monografioita on n. 1,4 miljoonaa nidettä
 - 65 000 /v = 260 /pv.
- Kausijulkaisuja yli 90 500 nimekettä
 - 3 000 /v.
- Varastokirjaston kokoelma kattaa kaikki alat.
- Kirjallisuutta yli sadalla eri kielellä.

Luettelointi

- Varastokirjaston Vaari-tietokanta on ensisijaisesti kaukopalvelulle tarkoitettu paikannustietokanta - oma primaariluettelointi tapahtuu minimitasolla.
- Tietueet eivät sisällä luokitusta, asiasanoitusta ja sarjamerkintöjä. Muualta kopioidut tietueet ovat enimmäkseen kirjastotasoa tai kansallisbibliografiatasoa.
- Primaariluettelointi 12 %
- Poimintaluettelointi 88 %
 - Linda 56 %
 - BookWhere 26 %

”Varastokirjasto on yhteisluettelo LINDAn yksi suurimmista bibliografisen tiedon tuottajista.”

Kaukopalvelu

- Varastokirjaston asiakkaina ovat kirjastot ja tietopalvelut (asiakasrekisterissä oli vuoden 2010 lopussa 1 831 kirjastoa)
- Lainat ja jäljenteet pyritään toimittamaan samana päivänä kun tilaus saapuu, kuitenkin 24 tunnin sisällä tilauksesta.
- Kaukopalvelu on maksuton.
- Jäljenteet toimitetaan asiakaskirjaston sähköpostiin PDF-muodossa.
- erikois- ja yrityskirjastoja 480 v. 2010

”Kaukopalvelun periaate on nopeus: tilaukset pyritään saamaan postiin jo saman päivän aikana.”

Aineiston käyttö

- Kaukolainoja toimitettiin vuonna 2010 kirjastoille 65 400 kpl.

Lainoista 53 % meni yleisten kirjastojen kautta. Yliopistokirjastojen lainausuus oli 19 %. Erikois- ja yrityskirjastojen 18 %. Amk 7 %.

- Artikkelikopioita lähetettiin 14 900 kpl.

Jäljenteistä 81 % meni tieteellisiin kirjastoihin, ja ne olivat pääosin englanninkielistä STM (Science, Technology, Medicine) aineistoa 1960-2000-luvuilta.

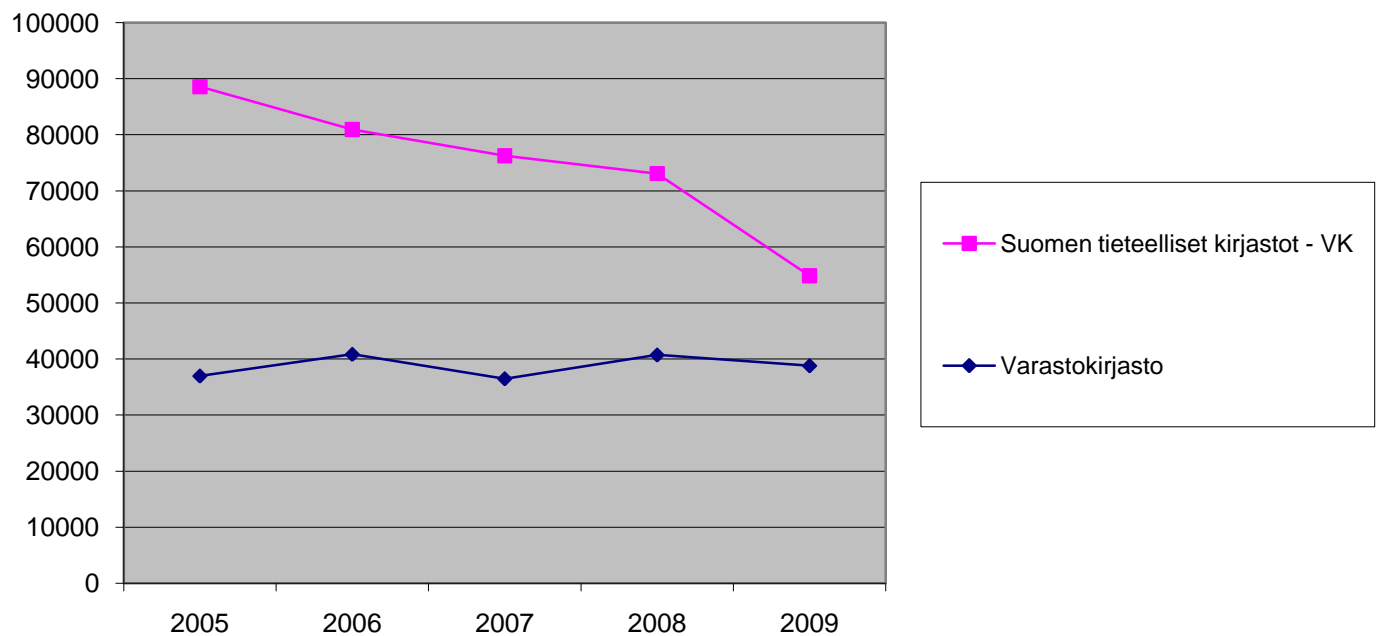
” Varastokirjaston kokoelma on kaikkien kirjastojen kokoelma.”

Tyypillinen tilaus

- *Yliopistokirjasto*: englanninkielinen lääketieteellinen artikkeli 1960-luvun julkaisusta
- *Erikois- tai yrityskirjasto*: englanninkielinen lääketieteellinen artikkeli 1990-luvulta.
- *Amk-kirjasto*: suomalainen yhteiskuntatieteellinen kirja 1990- tai 2000-luvulta
- *Yleinen kirjasto*: suomenkielinen yhteiskuntatieteellinen tietokirja 2000-luvulta (Huom! kaunokirjallisuutta huomattavasti vähemmän)

Kotimainen kaukopalvelu, vastaanotetut tilaukset Suomen tieteelliset kirjastot ja Varastokirjasto

Kehittäminen

- Varastointi
 - tilojen laajennus 2013 → robottiteknologia?
- Logistiikka
- Kaukopalvelu
 - erityisesti digitaalinen
 - loppukäyttäjän aktivointi
 - korkeakoulukirjastojen yhteinen kaukopalveluohjelmisto (Relais)
 - Universal Borrowing

Ajankohtaista

- OPM:n hanke korkeakoulukirjastojen rakenteellisesta kehittämisestä (RAKE)
- Keskitettyjen palvelujen tarve tulevaisuudessa
- Kansalliskirjaston ja Varastokirjaston yhteistyön tehostaminen
- Varastokirjaston kysely korkeakoulukirjastoille:

Ajankohtaista -2

Kyselyn tuloksia:

- o kirjastojen toimipisteiden lukumäärä vähenee noin kolmanneksen
- o kirjastojen tilat supistuvat, paitsi vapaakappalekirjastoissa
- o painetun aineiston poistotarve vähenee selvästi varsinkin **jatkuvien julkaisujen** kohdalla, koska niissä on **jo siirrytty varsin kattavasti e-aineistoihin**; myös siirrot Varastokirjastoon vähenevät
- o **e-kirjojen lisääntymisvauhti on vielä epäselvä**, riippuu paljolti käyttöliittymien kehittämisestä
- o kaukopalvelutarve Varastokirjastosta lisääntyy hieman, muista kirjastoista vähenee.

Kysymyksiä?

etunimi.sukunimi@varastokirjasto.fi

Kiitos!